

№30 (1664)
31 қазан
2017 жыл

Апталық 1948 жылдың 20 сәуірінен шыға бастады

www.kaznu.kz

ФЕСТИВАЛЬ ДОКУМЕНТАЛЬНЫХ ФИЛЬМОВ

В КазНУ им. аль-Фараби прошла Казахстанская программа II Международного фестиваля документальных фильмов тюркского мира. Организаторами мероприятия выступили Федерация журналистов Тюркского мира и КазНУ им. аль-Фараби.

Продолжение на 2 стр.

АЛАШ АРДАҚТЫЛАРЫН ҰЛЫҚТАУ – ПАРЫЗ

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-да ҚР Президенті Н. Назарбаевтың «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» мақаласында алға қойылған міндеттерді орындау мақсатында «Алаш» партиясы мен Алашорда үкіметінің 100 жылдығына орай «Ғасырлар тоғысындағы Алаш идеялары» атты халықаралық ғылыми-теориялық конференция өтті. Шараны республикалық «Ақ жол» демократиялық партиясының қолдауымен ҚазҰУ, Түркия Республикасының Гази университеті және Түркі тарихы қауымдастығы бірлесіп ұйымдастырды.

НАШ ЦИВИЛИЗАЦИОННЫЙ ВЫБОР

Время меняет реалии жизни быстрее, чем мы успеваем к ним привыкнуть. Например, нынешнее поколение казахстанцев уже стало свидетелем построения нового, информационного общества, феномена, основанного на знаниях, в «отдельно взятой стране». Как средневековая латынь являлась языком науки и технологии эпохи Возрождения, английский язык становится основным языком современной информационной цивилизации, эпохи цифровизации. Поэтому владение английским языком и переход на латиницу – это не мода и не каприз, а веление времени. Согласно статистике, около 80 % стран мира используют латиницу. Нет сомнения, что переход на латинский алфавит будет содействовать быстрому вхождению нашей страны в мировое информационное и виртуальное пространство и его последующему стремительному технологическому и экономическому росту. По общему мнению казахстанских ученых, это не просто смена алфавита, это цивилизационный выбор это подтверждает наше стремление быть частью открытого мира, это – нацеленность на прогресс.

Необходимость латинизации казахского алфавита является одним из основных пунктов стратегического плана Президента Нурсултана Назарбаева по модернизации Казахстана. Еще в 2006 году на заседании Ассамблеи народов Казахстана Елбасы заявил о необходимости рассмотреть вопрос о переводе казахского алфавита на латинскую графику. А 2012 году в Послании «Стратегия «Казахстан-2050» Глава государства заявил, что «ради будущего наших детей мы должны принять такое решение и это создаст условия для нашей интеграции в мир, лучшего изучения нашими детьми английского языка и языка интернета, и самое главное – это даст толчок модернизации казахского языка». А в недавней программной статье Нурсултана Назарбаева «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» обоснована необходимость качественной трансформации массового сознания и модернизации идеологии казахстанцев. Перевод казахского алфавита на латинскую графическую основу обосновывается в статье двумя основными факторами: необходимостью сохранения национальной идентичности и усиления конкурентоспособности Казахстана, которая связана с повышением компьютерной грамотности, знанием иностранных языков и культурной открытостью. Модернизированный на этой основе Казахстан должен сохранить свою национальную идентичность и лучше адаптироваться к глобальным изменениям.

Продолжение на 5 стр.

Ауқымды деңгейдегі шараға отандық ғалымдармен бірге Ресей, Түркия, Қырғызстан мен Монғолия елінің зерттеушілері, архивтер мен мемлекеттік мекеме басшылары, ЖОО өкілдері қатысты.

Конференция жұмысы қазақ халқының тәуелсіздік жолындағы күрестеріне жол ашқан «Алаш» идеясы тарихы мен сол бағытқа өмірін арнаған алаш қайраткерлері мен олардың мұрагерлерінің тартысқа толы тағдырының мәнін ашып көрсетуге бағытталды.

Мемлекет басшысы Н.Назарбаев «Тарих толқынында» кітабының «Алаш мұрасы және осы заман» атты тарауында: «XX ғасырдың басында ұлттық бірлікті нығайту идеясын алға тартқан рухани-зерделі игі жақсылар қазақтың ұлттық идея жасау міндетін өз мойнына алды. XX ғасырдың басындағы қазақ қоғамында зиялы қауым қалыптасуының ұрпақтар эстафетасы сияқты сипаты болғанын атап айтқан абзал», – деп көрсеткен болатын. Президиумда сөз сөйлеген ҚазҰУ ректоры Ғалым Мұтанов Елбасы кітабына шолу жасап, тарих қойнауынан сыр шертті. Ғ.Мұтанов «Қазақтың алғашқы саяси партиясы «Алаш» пен Алашорда үкіметінің пайда болуы кездейсоқ құбылыс болған жоқ. Бұл қазақ халқының тәуелсіздік үшін көп ғасырлық күресінің заңды кезеңі болды. «Алаштың» бұрынғы қайраткерлері және ғылыми, шығармашылық интеллигенциясы, қазақтың басқарушы таңдаулы тобының өкілдері қазақ мемлекеттілігінің іргетасын қалады», – деп атап өтті.

Алаш партиясының қызметі белгілі бір шамада Қазақстан тәуелсіздігінің идеялық көзі болып табылды. 100 жыл бұрынғы «Алаш» идеясы қазіргі кезеңде қазақ елінің «Мәңгілік ел» идеясымен тарихи сабақтастықпен үндесіп, рухани жаңғыруға бастама болды. Бұл тұста Елбасының «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» мақаласы ұлт санасының сілкінісі мен рухани жаңғыруға тың серпін береді.

Қазақстанның «Ақ жол» демократиялық партиясының төрағасы Азат Перуашевтың айтуынша, Елбасы мақаласына

негізделген рухани жаңғыру катпарлы қазақ тарихынан басталады. Ол үшін ең алдымен алаш қайраткерлерін дәріптеу аса маңызды. Осы орайда Ш.Уәлиханов атындағы тарих және этнология институтының директоры, профессор Зиябек Кабулдинов тарихымызды жаңғырту керектігін алға тартып, өз кезегінде ұлт көсемдерін ұлықтаудың өзектілігін айқындап берді.

Шара барысында алаш қайраткерлерінің ел үшін жасаған қызметтері, олардың ұлттық идеяға адалдығы, «Алаш» идеясы мен «Мәңгілік Ел» идеясы арасындағы тарихи әрі рухани сабақтастық мәселелері көтерілді.

Қазақ тілінде жасаған баяндамасында Гази университетіндегі Түркітану ғылыми-зерттеу орталығының директоры, профессор Хүлия Касапоғлу Ченгел ішкі жан тебіренісін жеткізіп, алаш ардақтылары туралы: «Ұлт зиялыларының қайта ояну кезеңінде еткен еңбегі өлшеусіз. Адам құқығынан бастап әлеуметтік-қоғамдық мәселелерді шығармаларына өзек етті», – деп пікір білдірді. Ол М.Жұмабаев, М.Дулатовтың рухты жырларын оқып, жалынды жастарды жігерлендіре түсті.

Алаш қайраткерлері ұлт-азаттық күрес көсемдері ғана емес, олар ұлттық зиялы қауымның жарқын өкілдері болды. Олардың әрқайсысының қазақ ұлттық сана-сезімін дамытуға, оның білім беру мәдениетін арттыруға қосқан орасан зор үлесін шараға жиналған алаштанушылар мен мемлекет және қоғам қайраткерлері жарыса айтты. Халқы үшін ғұмырларын құрбан еткен ер азаматтар өз заманында қазақтың тарихы мен мәдениетін зерделеп, халқының әлеуетін көтере білді. Ұлтының болашағы үшін адал қызмет ету алаштың асыл азаматтарының өмірлік ұстанымы еді. Конференцияға қатысушылар «Күллі түркі жұртының темірқазықтай жұлдыздарын дәріптеп, ақ жолдарына кір келтірмеу – міндетіміз» деп жастарға үндеу білдірді. Себебі, арда туған алаш ардақтыларына ұлты мен ұрпағы қарыздар.

Жазерке ҚАРАТАЕВА

БҮГІНГІ САНДА:

КЕЛЕЛІ КЕҢЕС

2-бет

ЕКІЖАҚТЫ
БАЙЛАНЫСТЫҢ
БЕРЕРІ КӨП

3-бет

ТҰЙЫҚСУДАҒЫ ТАУ
ФИЛОСОФИЯСЫ...

8-бет

Кезекті ректорат отырысы дәстүр бойынша марапаттау рәсімімен басталды. Республикалық физика-математика мектебінің басшылығы әл-Фараби атындағы ҚазҰУ студенттерінің белсенді қызметіне ризашылық білдіріп, арнайы алғыс хат табыстады.

Мәжілісте алғаш болып университеттегі стартап жобалардың қызметі туралы ғылыми-технологиялық парк директоры Әмірхан Темірбаев баяндама жасады. Оның айтуынша, 2012-2017 жылдар аралығында факультеттерде бизнес-инкубаторлар, 30-дан аса стартап компаниялар құрылып, қазіргі күні табысты қызмет етіп келе жатыр. Ә. Темірбаев өз сөзінде технопарктегі «Zertis», «Mars.Studio», «23Academy» стартап жобалары бойынша атқарылып жатқан жұмыстарға жекеley тоқталды. «Zertis» жобасы Қарағанды қаласында бірінші аэропондық жылыжайын құрды. Жылыжайда тәулігіне 30 кг көкөніс беретін 30 қондырғы жұмыс жасайды. Айта кетерлігі, құрылғылар кәсіпорынның өзінде жасалған. Ал «Mars.Studio» жобасының 2017 жылғы айналымы 56 млн теңгені құрады. Тапсырыс берушілерге 20-дан аса мобильді қосымшалар шығарылып, 40 студент жұмыспен қамтылды. «23Academy» жобасы бойынша Bitrix24 курс және Tilda платформасы өнделуде», — деді технопарк директоры. Осы ретте Ә. Темірбаев технопарк жұмысының мақсат-міндеттерін саралап, инфоқұрылымды жаңарту бойынша жұмыс жүргізу керектігін алға тартты.

Күн тәртібіне сәйкес ректорат мәжілісінде университеттің пәндік рейтингісі мен халықаралық танымалдылығын арттыру долдары сөз болды. Бірінші проректор Мұхамбетқали Бүркітбаев хабарламасында ағылшын тіліндегі имидждік жарияланымдар, ғылым индексінің нәтижесі, түлектер,

КЕЛЕЛІ КЕҢЕС

оқытушы-профессорлық құрамы мен студенттердің жұмысына мән беріп, ТМД елдерінің университет декандарымен қызметін күшейту, кәсіби қауымдастық құру, Еуропа елдерінің университеттерімен Эрасмус бағдарламасы шеңберінде білім бағдарламасын ойластыру, шетелдік серіктестіктерімен ҚазҰУ-дың ғылыми жобаларды бірлесіп ұйымдастыруы сынды міндеттерге басымдық берді.

Өз кезегінде әлеуметтік даму жөніндегі проректор Шолпан Жаманбалаева университет сайтының «Имиджбук» бөлімі бойынша

контент жұмыстары аяқталғандығын мәлімдеді. Сайтты жаңарту қызметі барысында «ҚазҰУ-дың ғылыми орталықтары шетелдік серіктестіктерімен» бөлімі құрылып, контент-аудит толықтырылған. Хабарламасында Шолпан Ерболқызы 2018 жылдың 1 қаңтарынан бастап веб-порталдың жаңа дизайны іске қосылатындығын атап өтті.

Шара сонында биология ғылымдарының кандидаты Райгүл Ниязова мен Әсемгүл Сәдуақасоваға профессор ғылыми атағын беру ұсынылып, бұл шешімді ректорат кеңесі бірауыздан мақұлдады.

Ақмарал ӘЛИЕВА

ҚЫСҚА-НҰСҚА

ҚазҰУ-дың оқу ісі жөніндегі проректоры Асқар Хикметов «INSPUR» компаниясының өкілдерімен кездесті.

Шараға «INSPUR» компаниясының жетекшісі Джесси Ванг, өкілі Майкл Тони, халықаралық бизнес бойынша Ресейдегі қызметкері Ольга Чен қатысты.

Жиынды ашқан оқу ісі жөніндегі проректор Асқар Хикметов университет қызметінің басты ғылыми бағыты мен құрылымына тоқталып, ҚазҰУ-да супер-компьютерлік және бұлтты есептеулер орталығын ашу жұмыстары жүргізіліп жатқандығын атап өтті.

Айта кетерлігі, Елбасы Н. Назарбаевтың Қытайға мемлекеттік сапары барысында әл-Фараби атындағы ҚазҰУ мен «INSPUR» компаниясының жетекшілері ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойды. Құжатта жобаны іске асыру бойынша бірлескен іс-әрекеттің негізгі бағыттары белгіленген.

Кездесу барысында ғылыми-техникалық серіктестік мәселелері жан-жақты талқыланды. Сондай-ақ Қытай делегациясы ҚазҰУ-дың IT-технопаркін көріп, жас ғалымдардың жұмысымен танысты.

Ақмарал ӘЛИЕВА

***

Айналанды нұрландыр жобасы аясында қазан айында «Геодезия және картография» мамандығының 1-курс студенттері топ эдвайзерлері – Г.Мадимарова мен Ж.Маженованың жетекшілігімен «Гүл ек – ҚазҰУ қалашығын түлет» деген ұранмен гүл отырғызды.

«Жасыл Ел» бағдарламасы бойынша жасалынған іс-шараға көптеген ЖОО студенттері мен қоғам белсенділері қатысуда. Бұл бағдарламаның мақсаты табиғатты қорғау және экологияны сақтауға үндеумен қатар, жастарды еңбекке баулуға да бағытталған. Студенттер білім ордасын көркейтуге ат салысуымыз керек деп есептейді.

Ж. А. МАЖЕНОВА,
топ эдвайзері

***

Ағымдағы жылдың 24 қазаны мен 11 қараша аралығында Алматы қаласы жастар саясаты жөніндегі басқармасының қолдауымен «Q-Fest» жобасы аясында қалалық деңгейде «Қыз сыны және Жігіт сұлтаны» атты байқауы өтуде.

Жобаны әл-Фараби атындағы ҚазҰУ Керемет жастар ресурстық орталығы мен Студенттер сенаты ұйымдастыруда. Аталмыш шара «Рухани жаңғыру» бағдарламасын, Алматы қаласында «Жастар жылы» жобасын қолдау және қазақ халқының ұлтаралық бірлігі мен келісімін нығайту мақсатында ұйымдастырылып жатыр. Байқау кезінде жастардың бойындағы жаңа шығармашылық қабілеттерді ашуға арналған түрлі шеберлік сыныптары мен тренингтер өткізіледі.

Жастар байқауын ұйымдастыру жастар арасында халқымыздың салт-дәстүрін насихаттауға, ата-бабаларымыздың мәдениеті жайлы білімді кеңейтуге ықпал етеді. Шара жастар қоғамында салауатты өмір салты идеологиясын қалыптастыруға септігін тигізеді деп күтілуде.

Kaznu.kz

Продолжение. Начало на 1 стр.

Приветствуя всех участников фестиваля, ректор КазНУ им. аль-Фараби Галым Мутанов отметил, что коллектив университета поддерживает эстафету важного международного мероприятия в стенах университета, которая стартовала в Стамбульском университете. Данный проект направлен на сохранение национальных традиций и наследия, а также дальнейшее расширение интеграции турецких стран. В рамках фестиваля был представлен фильм о великом мыслителе Востока Абу Насыре Аль-Фараби, который оставил богатое духовное наследие и ценные труды, среди них наиболее известные «Трактат о взглядах жителей добродетельного города», «Философские трактаты», которые принесли ему известность в Средневековой Европе. Было отмечено, что именем Ал-Фараби был назван Евразийский научно-исследовательский центр, который продвигает идею о добродетельном городе и стал основой проекта «Al-Farabi Smart City» в Казахском национальном университете имени аль-Фараби. Показанный документальный фильм о великом мыслителе Востока Абу Насыре аль-Фараби был дублирован в КазНУ на ТРК Аль-Фараби.

По словам организаторов этот проект стал мощной площадкой для воспитания добродетельных граждан мира. В этой связи роль киноиндустрии и документальных фильмов особенно велика, так как они способствуют зарождению основ нравственности, влияющих на духовные и жизненные принципы подрастающего поколения. Формат данного кинофестиваля в полной мере соответствует духу Великого Шелкового пути и укрепляет духовные ценности и дружеские взгляды турецких стран.

В рамках Казахстанской программы фестиваля состоялся показ лучших документальных фильмов из Казахстана, Турции, Туркменистана, Кыргызстана, России (Башкортостана и Татарстана). В мероприятии приняли участие президент Федерации

ФЕСТИВАЛЬ ДОКУМЕНТАЛЬНЫХ ФИЛЬМОВ

журналистов турецкого мира и телеканала ORT Мендерес Демир, директор фестиваля Дюран Сахин (Mersin TV), директор культурных проектов муниципалитета г. Стамбула Салих Доган (Турция) и другие зарубежные почетные гости, а также киноведы и авторы фильмов, представители общественности и масс-медиа, студенты вузов.

В свою очередь, руководитель Федерации журналистов турецкого мира, президент телеканала ORT TV Мендерес Демир отметил, что в этом году на фестиваль были отправлены 150 работ из 23 стран и регионов, из них были выбраны 85 лучших документальных фильмов посвященных актуальным социальным, культурным и общественно значимым темам. «В результате голосования

работы были разделены на две категории – «Профессиональные» и «Студенческие работы». Первое и третье места были присвоены авторам-студентам документальных фильмов из университета Кыргызстана. Второе место досталось студентам из Чувашии». В категории «Профессиональные документальные фильмы» первое и второе места получили документалисты из Турции. Третье место присудили профессионалам из Башкортостана.

Международный фестиваль документальных фильмов турецкого мира проводится в ведущих вузах шести стран и ориентирован на молодежную аудиторию.

ПРЕСС-СЛУЖБА

Ғалымның көшбасшылық дәрісі

Жуырда тарих, археология және этнология факультетінде тарих ғылымдарының докторы, профессор, Германия археология институтының (Берлин қаласы) мүше-корреспонденті Виктор Федорович Зайберт көшбасшылық дәріс оқыды. Археология, этнология және музеология кафедрасы мен «Ұлы дала әлемі» қоғамдық бірлестігі ұйымдастырған, көшбасшылық дәріске факультеттің оқытушы-профессорлары және студенттерімен қатар, өзге де ғылыми-зерттеу институттары мен мекемелердің қызметкерлері қатысты.

дамуы қалпына келтірілді. Ал қазба жұмыстары 1980 жылы басталған энеолиттік Ботай қонысы әлемге танылған ескерткіштердің бірі болып табылады. Бұл қоныс материалдары жылқы малының Қазақстанда қолға үйретілгендігін дәлелдейді. Сондай-ақ шетелдік ғалымдар қазба кезінде табылған құмаралардан қымыз қалдықтарын анықтаған болатын. Аталмыш қоныстан 365 мыңдай жылқы сүйектері табылған. Қоныстағы баспаналар қалпына келтіріліп, оның қазақтың шошаласына ұқсастығы дәлелденген. Міне, В.Ф.Зайберт және оның әріптестерінің арқасында «қазақ өркениетінің» бірнеше мыңжылдық тарихы бар екендігі тағы да нақтылана түсті.

Университеттегі «Ботай. Жаңа ашылулар» атты тақырыптағы өз дәрісінде В.Ф.Зайберт Ботай қонысы туралы мол мағлұмат берді. Қазба жұмыстарының қалай басталғандығын, оның қай дәрежеде дамығандығын және соңғы жылдары қандай жаңа ашылулар орын алғандығын кеңінен әңгімелеп берді. Зерттеушінің айтуынша, осы жылы Қостанай облысынан Ботай мәдениетіне жататын

тағы бір ескерткіш анықталған. Яғни, келешекте Ботай мәдениетінің таралу аймағы одан да кеңейе түсетіндігі анық. Дәріс соңынан зерттеушіге сан алуан сұрақтар қойылды. Барлығына В.Ф.Зайберт бар ынта-ықыласымен жауап берді.

Айта кету керек, көшбасшылық дәріс ғалымның 70 жылдық мерейтойымен тұспа-тұс келді. Университет басшылығы мерейтой иесін құттықтап, сый-сияпат көрсетті. Кездесуге келген жазушы Марат Уәли, профессорлар Мадияр Елеуов пен Әбдеш Төлеубаев, т.б. әріптестері зерттеушіге ізгі тілектерін білдірді. Олар қуаныш иесіне зор денсаулық, толағай табыстар тілей отырып, оның ғылыми жұмыстарының отандық тарихнамадағы орнын ерекше атап өтті. Жастарды талмай еңбек етуге, далалық ізденістер жүргізген кезде барлық қиындықтарға төзе білуге үндеп, ғалымнан үлгі алуға шақырды.

Д.С. БАЙҒҰНАҚОВ,
археология, этнология және музеология
кафедрасының профессоры

Биыл Алаш партиясы мен Алашорда үкіметінің құрылғанына 100 жыл. Дербес ұлт болуды, ұлттық үкімет құруды көздеген алаш зиялылары қара бастың қамын емес, дүйім жұртының жоғын жоқтаған еді. Бүгінгі таңда біз Әлихан аталарымыз армандаған тәуелсіздікке қол жеткіздік. Өз тіліміз, дініміз, бастысы картада ойылып тұрған шекарамыз бар. Бұл бақыт емес пе?!

АЛАШ ардақтыларына арналады

Алайда қазіргі жастарымыз тәуелсіздікке қалай қол жеткенін біле ме? Бұл сұрақ әр адамды толғандыру керек. Біз өз тарихымызды білгенде ғана мықтымыз! Осы орайда филология және әлем тілдері факультетінің қазақ тілі мен әдебиеті кафедрасының студенттері алаш перзенттерінің идеяларын насихаттау мақсатында «Мұстафай Шоқай: ұлылық ұлағаты» атты ғылыми-тәжірибелік конференция өткізді.

Конференцияның шымылдығы Мұстафа Шоқайдың монологымен ашылды. Мұрағаттардан жинаған аса құнды тың деректерді студенттер жауапкершілікпен қорғады. Олардың Мұстафа Шоқай өмірін, қызметін зерттеп, жан-жақты ізденгендері байқалып тұрды.

Мұстафа Шоқайды зерттеген ғалымдар баршылық. Бірақ Қасымхан Бегмановтай Мұстафаны тереңнен зерттегендер саусақпен санарлық. Шоқайтану ғылымында өзіндік орны бар Қасымхан ағаның «Мұстафа Шоқай жолымен» деп аталатын екі томнан тұратын айтулы еңбегі аталып өтіп, Наршоқыдан Берлинге дейін жүріп түсірілген төрт бөлімді деректі фильмінен үзінді көрсетілді.

Мұстафа Шоқайдың өмірі, Түркістан үшін күресі, шығармашылық мұрасы – бүгін бір университет. Қазақ зиялысы Мұстафа Шоқайдай болу – басты міндетіміз. Тск мерейтойларда ғана емес, күнделікті өмірде еліміз деп еміртен қазақтың мандайға біткен жұлдыздарына бас ию қажет-ақ.

Ф.А. КОЗЫБАҚОВА,
ғылыми жетекші;
Назым САПАРОВА,
филология және әлем тілдері факультетінің
1-курс студенті

Түркияда Ыстамбұл университеті жанындағы Әл-Фараби орталығының ұйымдастыруымен әлемге әйгілі ойшыл Әбу Насыр әл-Фараби мен Әбу Әли ибн-Синаның өмірі мен шығармашылығына арналған «Қоғам және адам» тақырыбында халықаралық симпозиум өтті.

Өткен жылы желтоқсан айында ҚазҰУ ректоры, академик Ғ. Мұтанов бастап барған университет ғалымдары дәл осы Ыстамбұл университетінің жанынан әл-Фараби ғылыми-зерттеу орталығын ашқан болатын. Бүгінде орталық ҚазҰУ-дың әл-Фараби орталығымен ынтымақтастық байланыста, бірқатар тың жұмыстарды атқарып келеді. Орталықтың жас ғалымдары жаратылыстану, философия, әлеуметтану салаларында зерттеу жүргізіп, ғылым жолында тер төгуде. Күні кеше ғана

Екіжақты байланыстың БЕРЕРІ КӨП

өткен халықаралық симпозиум екі университет пен екі орталық жұмыстарының үздік нәтижесі деп білеміз.

Симпозиумға қатысқан ғалымдар Фараби еңбектерінің Ислам және Еуропаға ықпалы жайында мазмұнды баяндама жасап, құнды деректерімен бөлісті. Ал бағдаттық ғалымдар адамзат өркениетіне өлшеусіз үлес қосқан ірі тарихи тұлғалардың тырнақалды туындыларын кеңінен насихаттау қажеттігін атап өтті. Шараға қатысқан ҚазҰУ-дың шығыстану факультетінің деканы Палтөре Ықтияр да сөз алып, екі жақты байланыстың оң серпін беріп жатқанын тілге тиек етті.

Симпозиум өзекті тақырыптар бойынша ой тарқатты. Әлемнің әр елінен келген ғалымдардың алғашқы легінде университет атынан сөз алып, «Әл-Фараби идеяларының ортағасырлық мұсылман және Еуропа философиясының дамуына әсері» тақырыбында

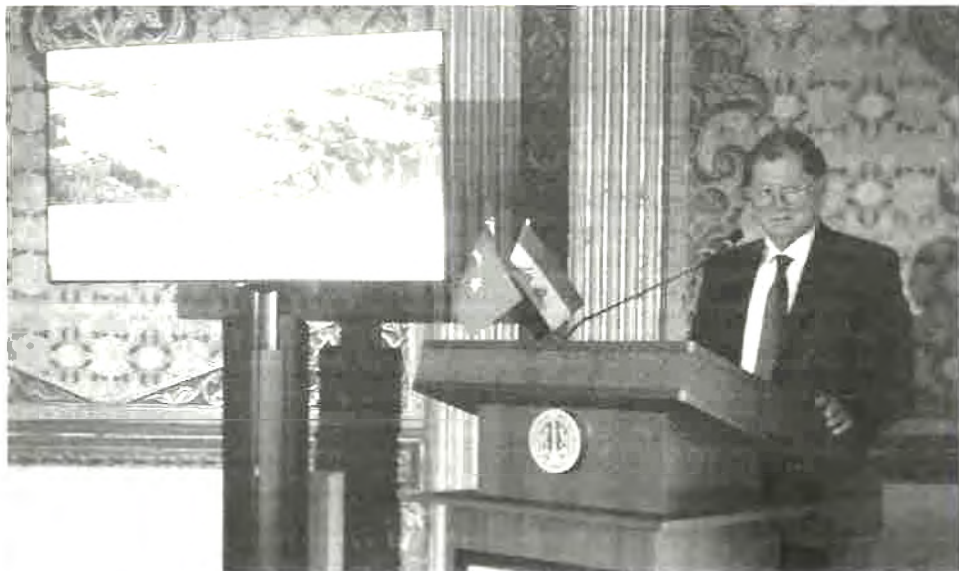
кең көлемді баяндама жасап өттім. Әл-Фараби әлемдік философия тарихында ең ірі философ кеменгер ойшылдардың біреуі болып табылады, оның философиясы қанша ғасыр өтсе де өзектілігін жоғалтпаған. Әл-Фараби тек қана өз дәуірінің немесе түрік және ислам әлемінің ғана емес, шығыстан батысқа дейінгі әр кезеңде де бүкіл әлемге сәулесін шашқан әлемдік деңгейдегі философ болды. Өзінің жазған еңбектерімен, айтқан ой-пікірлерімен, оның шығыс пен батыстағы ықпалымен белгілі болған ұлы ойшыл – қазіргі дағдарыс ішінде тыпырлаған әлемге ауадай қажет өркениет философиясының ең беделді теоретиктерінің бірі.

Ортағасыр кезеңінде әл-Фараби өзінің философиялық жүйелі ойларымен, логика,

музыка теориясы, астрология, теоретикалық медицина, математика, мемлекет іліміне қатысты еңбектерімен өзіндік ізін қалдырды. Оның ойларын Ибн Сина және Ибн Рушд сияқты кейінгі философтар жалғастырып, Спиноза философиясына және ол арқылы француз философиясына айтарлықтай өз ықпалын тигізді. Демек, әл-Фараби философиясы тек Орта Азия – Таяу Шығыстағы әлеуметтік философиялық идеялардың дамуына әсер етіп қоймай, Батыс Еуропаға да өз ықпалын тигізді деп айта аламыз.

Жақыпбек АЛТАЕВ,
Әл-Фараби орталығының директоры,
философия кафедрасының профессоры

Алматы-Ыстамбұл-Алматы

Мәртебелі МАМАНДЫҚ

Кітапхана – студенттер үшін тәрбие, білім беретін институт, көптеген сауалдардың жауабын табуға болатын сиқырлы да киелі орда. Мәдениет пен өнер ұлы болмайынша, ұлт ұлы болмайды дегендей, егеменді мемлекетіміздің болашағы студенттердің рухани танымдық қабілетін қалыптастыратын мәдени орта – кітапхана. Ал кітапхана мен оқырман арасын алтын көпір ретінде жалғастырушы, кітап пен кітапхананың тіршілігіне жан беретін – кітапханашылар.

Ізденушілердің алып жатқан білімін қосымша оқу-біліммен толықтыруға көмектесетін мамандық иесі. Ақпаратты беру мен табу, іздестіру жолдарын білуді кітапханашы мамандардың көмегінен жүзеге асыру мүмкін емес. Кітапхана ісі мәдениет саласы ретінде ақпараттық, білім беру және мәдени-ағарту қызметінің негізі болып табылады. Кітапханалардың қайта жанданып, өзгеруінің арқасында жана мыңжылдықта ол мәдени мекемелер арасында жоғары дәрежеге ие болды. Ал, қазіргі кезде адамдардың өскелең талабын қанағаттандыру, рухани байлығы мен жалпы қабілетін дамыту және жоғары эстетикалық талғамын қалыптастыру міндеттерін іске асыруда кітапханалардың алар орны ерекше.

1996 жылдың 15 қазаны Қазақстан кітапханашыларының бірінші съезінің ашылу күні. Ал 1999 жылы Алматы қаласы әкімшілігінің бастамасымен «15 қазан – Алматы қаласының кітапханалары» күні деп бекітілді. Содан бері жыл сайын Алматы қаласы бойынша барлық кітапхана қызметкерлері мерекені атап өтуді дәстүрге айналдырды. Әл-Фараби атындағы университет кітапханасы да мерекені өз дәрежесінде атап өтті.

Шара кітапхана қызметкерлері мен «Кітапхана ісі» мамандығының 2-курс студенттерінің атсалысуымен өтті. Кеш барысында ән шашу, әсем әуендер шырқалып, түрлі ойындар ұйымдастырылды. Кітапхана қызметкерлері арасынан Айдынғүл Ерекеш «Алтын» әнін шырқаса, студенттер де өнерлерімен кешті жандандырып жіберді. Төл мерекенің аталып өтуіне атсалысқан студенттер – Әділет Әбдіқадір, Дәметкен Мұрзаева, Мөлдір Қанат, Малина Бекмурзаева, Үміт Байжанова, Маржан Нүсіпжанова, Жадыра Әмірова, Айман Сайлаубекті ерекше атап өтуге болады. Сондай-ақ, кітапхана ұжымы университеттің «Парасат» кәсіподағына демеушілік көрсеткені үшін зор алғысын білдіреді.

Болашақ әріптестеріміз кітапханашы мамандардың еңбегі зор екендігін мойындап, ізгі тілектерін білдіріп, сый-сияпаттарын ұсынды. Сондай-ақ кітапхана ісінің әлі де дамытатын тұстары ескеріліп, алдағы міндеттер мен мамандықтың болашағына қатысты ұсыныстар кенінен талқыланды.

Қорыта айтсақ, кітапханашы кітапханада тек кітап беруші емес, ол – үлкен білімділік пен біліктілікті талап ететін қоғамға аса қажетті мамандық.

«Кітапханашы-библиограф» мамандығының қажеттілігін айқындайтын оң пікірлер мен көзқарастар қалыптастыру маңызды. Тәуелсіздік алған жылдардан бастап кітапхана жұмысында жана технологиялардың енуіне орай білікті де білімді мамандарды даярлау ісінде де зор міндеттер тұр.

Назгүл ДЕНГЕЛБАЕВА

ЖЫЛУМАССА ТАСЫМАЛДАУ ПРОЦЕСТЕРІН МОДЕЛЬДЕУ ЗЕРТХАНАСЫ

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ физика-техникалық факультеті жылуфизика және техникалық физика кафедрасы мен ЭТФ ФЗИ жанындағы Жылу масса тасымалдау процестерін модельдеу зертханасының ғалымдары – белгілі қазақстандық жылуфизиктер мен газ динамикасы саласының мамандары профессор Л.А. Вулис пен оның шәкірттері – академик А.Ф.Иоффе мен профессор В.П.Кашкаровтың ізін жалғастырушылар.

Қазіргі таңда зертхананың өз ғылыми мектебі бар. Зертхана шеңберінде атқарылып келе жатқан қызметтер мен жұмыстардың барлығы жылуфизика, жану физикасы теориясы, есептеуіш гидродинамика, жылуэнергетика мен физикалық құбылыстарды модельдеудің іргелі мәселелерін шешуге бағытталған.

Зертхана ғалымдарымен жүзеге асырылатын ғылыми-зерттеулер ҚР БҒМ-ның іргелі және қолданбалы зерттеулерге арналған бағдарламалары, Ғылым қоры бағдарламалары, INTAS, INCO-COPERNIKUS және DAAD ғылыми бағдарламалары бойынша жүргізіліп келеді. Зертхана қызметкерлері бірнеше рет ғылыми тағлымдамадан өткен, шетелде Германия, Ұлыбритания, Франция, Ресей, Қытайдың жетекші ғылыми орталықтарында Workshopтарға қатысқан және осы елдердің жылуфизика саласында қызмет ететін ғалымдарымен көпжылдық берік ғылыми байланыс орнатқан.

Зертхана жетекшісі профессор Ә.С. Аскаррованың ғылыми-зерттеу бағыты бірнеше саланы қамтиды: физика-химиялық әсерлесетін жүйелердегі конвективті жылу масса тасымалы процестерін модельдеу; энергетикалық құрылғылардағы қатты отындарды жағу процестерін оңтайландырудың жана компьютерлік технологиялары; турбулентті ағындардағы изотермиялық емес сұйық бүркүлердің түзілуі мен дисперсиясын сандық модельдеу; жану камераларының жұмыс істеу тиімділігін арттыру және зиянды шаң-газды қалдықтардың (күл, СО, СО₂, NO_x, СН₄ және т.б.) мөлшерін кеміту мақсатында ҚР ЖЭС-на плазма-отын жүйелерін бейімдеу және зерттеу.

Қазіргі уақытта зертханада сұйық бүркілген тамшылардың жануы барысындағы жылу және масса тасымалы процестерін статистикалық модельдеу деп аталатын жана бағыт қалыптасты. Аталмыш көпағыншалы бүркүлердің аэродинамикасын зерттеу бойынша жүргізіліп жатқан сандық модельдеу нәтижелері бүркүдің ауқымды құрылымына толығымен әсер ететін бүркүдің жіктелуі, серіктес ауа мен сұйық ағыншаларының өзара әсерлесуі, қоспаның

құрылымы мен оның түзілуі, екі ағыншаның өзара әсерлесу құбылыстары туралы анағұрлым терең түсінік беретін болады.

Зертхана ғалымдары шетелдік жану және жарылыс физикасы саласында ғылыми-зерттеулермен айналысатын бірқатар ғылыми орталықтармен және жоғары оқу орындарымен үздіксіз байланыс орнатып келеді: Ecole Centrale de Lyon, LMFA (профессор M. Gorokhovski, Лион қаласы, Франция), CORIA/LTH UMR CNRS Université de Rouen (профессор P. Durand, Руан қаласы, Франция), UMR CNRS, IRPHE-IMT Université Aix Marseille (профессор R. Borghi, Марсель қаласы, Франция), Center for Turbulence Research, Department of Mechanical Engineering, Stanford University (профессор P. Moin, Стэнфорд қаласы, АҚШ).

Сонымен қатар бірлескен халықаралық жобалар шеңберінде (INTAS, COPERNICUS, MHTI) кеңес берулер, PhD докторларды даярлау, ғылыми тағлымдамалар төңірегінде іскерлік қарым-қатынастар орнатылған. Орталық Лион университеті (Франция) мен Бауман атындағы ММТУ (Ресей) және Руан университетінің (Франция) ғалымдарымен үздіксіз ғылыми біліктілікті шыңдау және тәржірибе алмасу бар, алынған нәтижелерді талқылау, бірлескен жұмысшы мәжілістерді ұйымдастыру және өткізу, ғылыми-зерттеулерді бағыттауға және дер кезінде қалыптасқан сандық модельдеу салдарынан туындайтын қиындықтарды шешуге түрткі болады.

Зертхана мамандары халықаралық жобалар шеңберінде Германия, Франция, Англия, Чехия, Ресей, Португалия және т.б. елдердің жетекші ғылыми орталықтарында ғылыми тағлымдамадан өткен. Мұндай кездесулерден жинақталған тәржірибе зертхананың жылдық бағдарламасының күнтізбелік жоспарындағы міндеттерді орындауға үлес қосады. Сондай-ақ, мамандар республикалық және халықаралық симпозиумдар, конференцияларға жүйелі

қатысып отырады және жетекші ғалымдармен тандап алынған бағыттың келешегін талқылау – тамшылардың жіктелуі, соқтығысуы, булануы және жануы процестерін зерттеу, осы кезде өтетін процестерді компьютерлік және статистикалық модельдеу облысында жүргізілетін зерттеулердің тиімділігін жоғарылауына алып келеді.

Зертхана ғалымдарының компьютерлік технологияларды жасау және қолдану облысында тәжірибелік және теориялық зерттеу жүргізуге қатысты тәжірибесі мен жоғары біліктілігі шетелдік жоғары оқу орындарымен ғылыми және академиялық байланыс орнатуға, студенттер мен оқытушылардың ұшқырлық бағдарламаларын, бірлескен ғылыми топтардың қызметтерін, бірлескен жобаларды жүзеге асыруға үлкен мүмкіндік береді.

Халықаралық жобалар төңірегінде жүргізілген ғылыми-зерттеу жұмыстарының нәтижелері мақалалар түрінде алыс және таяу шетелдің импакт-факторлары жоғары халықаралық баслымдарында, халықаралық конференциялардың еңбектерінде баяндама түрінде, жылуэнергетика, техникалық физика және жылуфизика саласында маманданатын студенттер, магистранттар мен PhD докторанттарға арналған монографиялар, оқулықтар мен оқу құралдары түрінде үздіксіз жарияланып отырады.

Ә.С. АСКАРОВА,

ф.-м.ғ.д., жылуфизика және техникалық физика кафедрасының профессоры, Жылу масса тасымалдау процестерін модельдеу зертханасының жетекшісі;

С.Ә. БӨЛЕГЕНОВА,

жылуфизика және техникалық физика кафедрасының меңгерушісі, профессор;

П.С. ОСПАНОВА,

аға оқытушы, PhD

Более тридцати студентов факультета международных отношений КазНУ имени аль-Фараби и Казахстанско-немецкого университета приняли участие в интерактивной игре «Мини-модель ЕС 2017», прошедшей в рамках медиа кампании Европейского Союза по правам человека. Мероприятие организовано представительством Европейского Союза в Казахстане в партнерстве с Европейским информационным центром при КазНУ им. аль-Фараби.

Игра «Мини-модель ЕС 2017» – это интерактивная ролевая игра, в ходе которой студенты-участники примерили на себя роль дипломатов, представляющих позиции стран ЕС и Казахстана по вопросам сотрудничества в области защиты основных прав и свобод человека (в области социальной защиты, здравоохранения, образования, культуры, спорта и туризма).

«Мини-модель ЕС 2017»

Основными целями игры являются развитие и совершенствование у студентов критического мышления, навыков публичного выступления и ведения переговоров, ознакомление с методологией и техникой проведения исследований, расширение их общего кругозора, а также продвижение основополагающих ценностей в области прав человека.

Жюри «Мини-модели ЕС 2017» были посол, глава представительства ЕС в Казахстане Траян Христеев, первый проректор КазНУ им. аль-Фараби Мухамбеткали Буркитбаев, декан факультета международных отношений КазНУ им. аль-Фараби Сагынғали Айдарбаев, директор Европейского информационного центра Куралай Байзакова и эксперты.

Всем участникам интерактивной игры организаторы вручили призы и сертификаты, а

победителям специальные подарки.

Глава представительства ЕС в Казахстане Траян Христеев отметил, что «ЕС привержен продвижению и защите прав человека. В Казахстане мы продолжаем участвовать в дискуссиях по правам человека в различных форматах. Данная студенческая игра является одной из платформ для таких дискуссий. Мы приветствуем отличные знания студентов о правах и свободах человека, которые они продемонстрировали сегодня».

Данное мероприятие положило начало медиа кампании Европейского Союза в Казахстане, посвященной правам человека, которая пройдет под эгидой #EU4HumanRights.

Факультет международных отношений

Шығыстану факультетінің оқытушылары «Sakura Network» бағдарламасының аясында Семей, Қызылорда және Өскемен қалалары мектептерінде кәсіби бағдар беру жұмыстарын жүргізді

Продолжение. Начало на 1 стр.

НАШ ЦИВИЛИЗАЦИОННЫЙ ВЫБОР

Идея перехода на латиницу возникла не на пустом месте. Имеется положительный опыт других стран и народов Востока по введению латинского алфавита. После распада СССР целый ряд республик отказались от использования кириллицы. Из пяти тюркоязычных стран СНГ к использованию латинского алфавита на сегодняшний день перешли три – Азербайджан, Узбекистан и Туркмения. Лидером в этой сфере оказался Азербайджан. Переведенный на латинскую графику в 1991 году азербайджанский алфавит оказался близок к орфографическим нормам турецкого языка. «В первый год мы печатали латинским алфавитом учебники, а во второй – газеты. Потом менялась уличная реклама. – процедура заняла у нас пять лет», – рассказывал бывший министр образования Азербайджана Ф. Джалилов. В 1992-1993 годы за Азербайджаном последовала Туркмения, где латиница с 2000 года стала единственным допустимым видом письма на туркменском языке, а кириллица была полностью вытеснена. В 1993 году был опубликован закон о переводе на латиницу узбекского алфавита, который стал воплощаться в жизнь с 1996 года.

Создание единой коммуникационной базы для братских народов – это не дань моде, это возврат к корням. Таким образом благодаря переходу на латиницу родственные народы сближаются на новой цивилизационной основе.

Из нетюркских стран СНГ на латиницу еще в 1989 году перешла Молдова, где был фактически введен румынский латинизированный алфавит. Идеи порвать с кириллицей были и в тех бывших советских республиках, где она использовалась испокон веков. Бывший президент Украины Виктор Ющенко в 2005 году подготовил проект декрета о переходе на латинский алфавит. Изменения должны были вводиться постепенно, в целях, как говорилось в документе, «ускорения интеграции Украины со структурами ЕС». У каждого из регионов должен был быть свой график: в первую очередь латиница должна была вводиться на западе страны, потом в Киеве и в Крыму, и в конце в восточных и южных областях, где проживает многочисленное русское меньшинство.

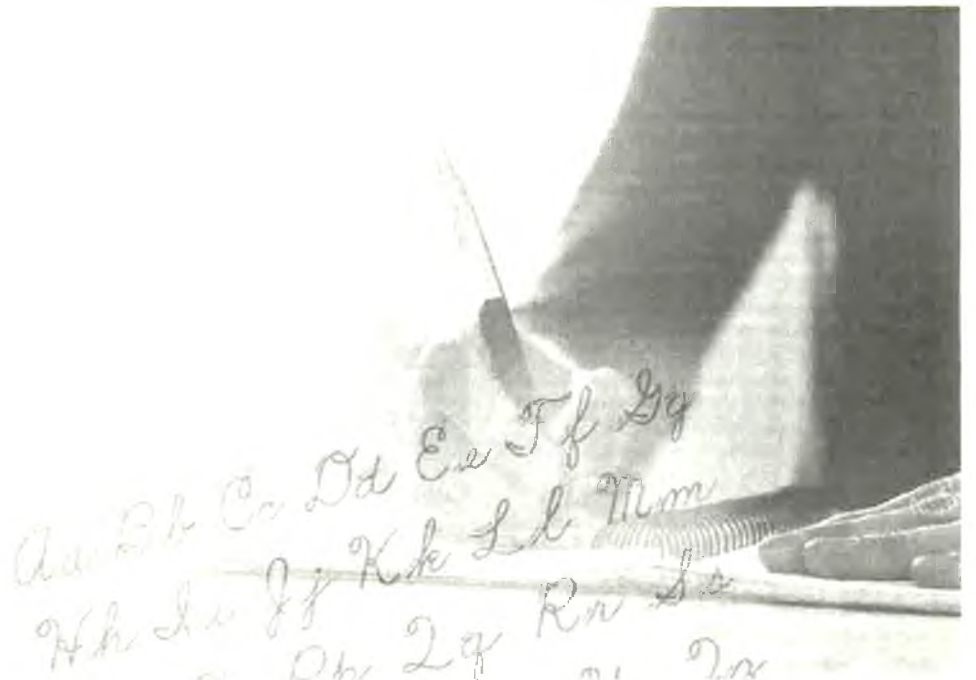
О стремлении перехода на латиницу других славянских народов красноречиво говорит заголовок статьи из интернета – «На Балканах кириллица стремительно выходит из моды».

В первые десятилетия советской власти поднимался также вопрос перевода русского алфавита на латиницу. В 1929 году Наркомпрос РСФСР образовал комиссию по разработке вопроса о латинизации русского алфавита во главе с профессором Н.Ф. Яковлевым и с участием лингвистов, книговедов, инженеров-

полиграфистов. Всего в комиссию входило 13 человек, в том числе: А. М. Сухотин, Л. И. Жирков (имевшие опыт создания алфавитов вместе с Н. Ф. Яковлевым), А. М. Пешковский, Н. М. Каринский, С. И. Абакумов (известные русисты), В. И. Лыткин (секретарь, первый лингвист из народа Коми). Комиссия завершила работу в январе 1930 года. Итоговый документ предлагал три варианта русской латиницы, чуть отличавшиеся друг от друга, они были опубликованы в № 6 «Культуры и письменности Востока» за 1930 год. Из протокола заседания комиссии от 14 января 1930 года: «Переход в ближайшее время русских на единый интернациональный алфавит на латинской основе – неизбежен». 25 января 1930 года Политбюро ЦК ВКП(б) под председательством Сталина дало поручение Главнауке прекратить разработку вопроса о латинизации русского алфавита. До практической реализации проекта дело не дошло...

После публикации статьи Н.А. Назарбаева идея перехода на латиницу поднимается и в Киргизии. 13 апреля с предложением латинизировать киргизский алфавит выступил депутат парламента от фракции «Ата Мекен» Каныбек Иманалиев. «Туркменистан, Узбекистан, а теперь Казахстан переходят на латиницу, – заявил он на пленарном заседании. – Я понимаю, что сейчас у нас нет денег для этого, но через некоторое время, к 2030-2040-м годам, нужно это сделать». Готовить специалистов по латинице Киргизии, по мнению депутата, следует уже сейчас, поскольку ее использование – «требование времени и развития технологий». К тому же отказ от кириллической письменности должен помочь сохранить национальную идентичность киргизов. В поддержку этой идеи уже успели выступить и некоторые представители интеллектуального класса. «Существует расхожее мнение, что переход на латиницу – это выбор в сторону тюркского мира, – написал профессор Кыргызско-Российского Славянского университета Осмонакун Ибраимов. В известной степени это так, но это выбор все-таки другого рода. Это выбор государственной независимости. Это цель, к которой наши предки шли не столетиями, а тысячелетиями».

Сегодня Казахстан реализует стратегию «одно государство – один язык – одна нация». Главная цель перехода на латиницу – поднятие статуса государственного языка и обеспечение его будущего. Сегодня все отчетливо понимают, что это самый оптимальный вариант решения языковой проблемы, которая на протяжении четверти века не сходит с повестки дня. Как показывает пример родственной нам Турции,

использование этой графики, отличающейся удобством и универсальностью применения, будет не только способствовать развитию в Казахстане системы электронных связей, но также ускорит овладение мировыми интернет-технологиями. Таким образом, мы должны смело приниматься к переходу к латинской графике. По утверждениям ученых, латинский шрифт легче воспринимается. К примеру, для IT-специалистов переход на латиницу – что манна небесная. Так, IT-специалист Гани Мырзамуратов напоминает, что «многие базы данных, программное обеспечение не поддерживают казахские буквы... по ним даже поиск не делается...» И он напомнил, что буквы на кириллице занимают два раза больше объема в памяти: «Если, например, латинская буква А занимает 1 байт, то буква А на кириллице займет уже 2 байта».

Для полноты аргументов приведу авторитетные мнения других специалистов. Политолог Куат Домбай видит преимущества латиницы для казахского не только в фонетике, но и в логистике: «искать 44 буквы на мобильнике или клавиатуре – это просто страдание». Директор Института региональных проблем Дмитрий Журавлев в комментарии МИА «Казинформу» заметил, что «выигрыш (перехода на латиницу) будет заключаться не в легком освоении западных языков из-за общей латинской графики, а в укреплении тюркского языкового единства. Это очень серьезный импульс». Культуролог Мурат Ауэзов считает, что «латинская графика даст нам возможность консолидироваться, без этого в современном мире тюркским народам очень сложно. Сейчас, к сожалению, мы не можем читать литературу народов, очень близких нам по языку. В свою очередь, и они не могут читать наши произведения». Среди сторонников перехода на латиницу и политолог Айдос Сарым, который выступает за реформу казахского алфавита и предполагает наличие политических последствий этого шага: «Политические последствия, безусловно, будут. И надеюсь, что они будут качественными. Имеется в виду, что придет поколение, которое будет оторвано от советского прошлого, которое выйдет из советского колониального дискурса. Что в свое время сделала советская власть? Она перевела казахскую письменность на кириллицу и фактически оторвала людей от собственного прошлого. Сейчас происходит примерно такой же процесс. И, как мне кажется, здесь не нужно говорить «не надо политизировать», потому что это априори политический жест».

Наконец, по мнению политолога Ерлана Карина, переход на новый алфавит позволит

расширить информационные границы. Он убежден, что у Казахстана в этом плане есть преимущество перед теми странами, которые перешли на латиницу раньше: «Опираясь на положительный и местами ошибочный опыт бывших советских республик, Казахстан может учесть эти промахи и до 2025 года определиться с проектом, с комплексом технических, отраслевых и других вопросов».

Работая над этой статьей, в интернете наткнулся на весьма интересный пост представителя русскоязычной молодежи. Поддерживая идею перехода на латиницу, автор пишет: «Сам живу и работаю на западе – в Атырау, возможно в самом казахоязычном регионе страны. Работаю в иностранной компании и тут достаточно молодых славянских людей, которые вполне успешно работают. Многие из них ходят на курсы казахского, которые у нас есть в компании. Роль казахского языка неизбежно будет повышаться как на бытовом, так и на государственном уровне. И те, кто будет владеть им, будет более конкурентоспособными. Сам я раньше знал буквально лишь несколько слов по-казахски. Теперь учу. Потому что есть семья, ребенок. И понимаю, что я всегда должен быть в состоянии их прокормить. А если я хочу быть конкурентоспособным, то знание языка мне в этом совсем не повредит».

А те русскоязычные, в том числе и русскоязычные казахи (которых немало), которые не хотят сделать над собой усилие и начать изучать язык – сами делают свой выбор. И не надо никого винить. Так было всегда. Те, кто хочет учиться – учится. А кто не хочет – тому остается только жаловаться на жизнь».

Полностью соглашаясь с автором мнения, хочу отметить, что модернизированный казахский язык не только отвечает запросам и содействует конкурентоспособности отдельно взятого казахстанца, но и способствует повышению конкурентоспособности нашей республики на мировой арене, всемирному развитию информационно-коммуникативных технологий. Это отвечает интересам всестороннего развития страны, ее государственного языка. Порвать связи с русской культурой, как опасаются некоторые представители поздно советской интеллигенции, невозможно. Хотеть этого можно, но сделать невозможно. Потому что русская культура стала органичной частью современной казахской культуры.

Жетписбай БЕКБОЛАТУЛЫ,
профессор, заведующий кафедрой

CASA – бұл Американың Мичиган мемлекеттік университетіндегі Орталық Азия студенттерінің қауымдастығы (Central Asian Student Association). Бұл құрлық асып, Орталық Азиядан Америкаға білім іздеп келген жас ғалымдардың бас қосатын ортасы десек артық айтпаймыз. CASA жат ел, жат жерге келген білімгерлерді қарсы алады, дастархан жаяды, жергілікті мәдениетпен таныстырады, ғылыми ізденісіне жол сілтейді. Жақында бұл қауымдастықтың тағы дастархан жайылды. Америкада көрсетілген бұл жолғы құрмет Қазақстаннан келген ізденушілерге арналды. Олар – «Болашақ» бағдарламасы бойынша ғылыми тағылымдамасын бастап отырған Қазақ агротехникалық университетінің ғылыми қызметкері Лаура Садықова және Мичиган мемлекеттік университетіне докторантура бойынша тағылымдамаға келген әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті журналистика факультетінің докторанты Саягүл Әлімбаева.

БІЛІМДЕ ШЕКАРА ЖОҚ

Бұл жиынға Мичиган мемлекеттік университеті Журналистика мектебінің профессоры, Жаңалықтар қызмегінің директоры Эрик Фридман, еуропалық, ресейлік және еуразиялық зерттеулер орталығы директорының көмекшісі Тимур Косағлы және Қазақстан, Қырғызстан, Тәжікстан, Өзбекстан, Үндістан, Солтүстік Америка, Уганда елдерінен келіп білім алып жатқан жас ғалымдар да қатысты. Жиында CASA президенті Салтанат Мамбетова жаңадан келіп қосылған қазақстандық өкілдерге ұйым жайлы ақпарат берді.

«Алғаш Мичиган мемлекеттік университетінің студенті атанып, осында оқып жүргенде байқағаным, бұл жакта Орталық Азия жайлы көп біле бермейді. Содан MSU кампусына, Лансинг және Шығыс Лансинг тұрғындарына біздің аймақтың бай мәдениетін және дәстүрлерін таныстыру мақсатында, орталықазиялық студенттер ақылдаса отырып, 2015 жылы осы ұйымды аштық. Қауымдастық жаңадан келген студенттерге, ғалымдарға америкалық мәдениетке адаптациядан өтуге көмектеседі», – дейді С. Мамбетова. Ол

CASA кампусындағы түрлі іс-шараларға белсенді қатысып тұратынын айтып, білімгерлерді жақында өтетін кампусындағы дәстүрлі шараның бірі Global Festival-ге шақырды.

Жиын барысында қатарға жаңадан қосылған қазақстандық өкілдер шетелдік профессорларымен тақырыптық кеңесталдаулар жасап, бағыт-бағдар алды. Алдағы күндеріне ғылыми жоспарлар жасады. Осы ретте Мичиган мемлекеттік университеті Журналистика мектебінің профессоры Эрик Фридман шетелдік бұл білім ордасына

зерттеуші ғалымдар соңғы жылдары Қазақстан, Ресей, Қытай, Испания және Оңтүстік Корея және басқа да елдерден келгенін айтты. Ол зерттеушілерге барлық көмектерін аямайтындығын жеткізді. Профессор Эрик Фридман өзі ғылыми қолдау көрсетіп отырған қазақстандық докторантка пікірін білдіріп өтті. «Қазақстаннан келген докторант Саягүл Әлімбаева бүгінде ғылыми-зерттеу жұмысын бастап кетті. Профессор Серена Карпентермен біріге жұмыс істеп, MSU-дің кәсіби кітапханашыларымен, өзге де зерттеушілермен жақсы байланыс орнатты. Журналистика мектебінде жұмыс орны бар. Ғылыми жұмысын зерттеумен қатар ол журналистика бойынша түрлі дәрістерге қатысып, университеттің халықаралық зерттеулері мен бағдарламалар аясында өтіп жатқан шараларға да қатысуда», – дейді Эрик Фридман.

Ал Қазақстанның «Болашақ» бағдарламасы бойынша Мичиган мемлекеттік университетінде ғылыми тәжірибесін сәтті аяқтап, халықаралық сертификат иеленіп, Қазақстанға қайтып бара жатқан Қазақ ұлттық аграрлық университетінің оқытушысы Ерлан Дутбаев «Болашақ» бағдарламасы Орталық Азия бойынша теңдесі жоқ бағдарлама екенін айтып, ризашылығын білдірді. Мичиган мемлекеттік университетінің білімі мен оқыту жүйесі, ғылыми көкжиегі кеңінен дамығанын жеткізді. Әлемдегі алдыңғы 10 топ-университеттер қатарына енетін бұл университетте ғылыми тәжірибеден өткендігі – ғылымдағы, білім саласы қызметіндегі зор жетістік екендігін үлкен мақтанышпен алға тартты.

ӨЗ ТІЛШІМІЗДЕН

По приглашению кафедры биофизики и биомедицины КазНУ им. аль-Фараби и Проблемного комитета биоэнергетической реабилитации при Международном антиядерном движении «Невада-Семей» университет посетили известные ученые в области биофизики профессор Д. Оузунов из Университета Чапман (США), профессор Джон Хубахер из Института биофизики (США) и профессор Дэвид Мюхсам, директор Института биофизики из Италии. Гости ознакомились с теоретическими и экспериментальными работами кафедры биофизики и биомедицины и Проблемного комитета, которые ведутся под руководством д.б.н., профессора Инюшина В.М.

ФАНТОМ ЛИСТА

Со словами приветствия выступили декан факультета биологии и биотехнологии КазНУ им. аль-Фараби д.б.н., профессор, член-корреспондент НАН РК Б.К. Заядан и заведующий кафедрой биофизики и биомедицины д.б.н., профессор С.Т. Тулеуханов. Они рассказали о факультете биологии и биотехнологии, кафедре биофизики и биомедицины и (о работах по использованию эффекта Кирлиана для изучения живых объектов в газоразрядной плазме, а также о работе по оценке параметров фрагментов биоплазменного тела растений, который получил название – «фантом листа». Фантом листа фактически является очень удобной моделью в биофизике для изучения свойств пятого состояния вещества – биоплазмы. Такие работы в университете проводились в 1969 году и их результаты были опубликованы во многих научных статьях и журналах Советского Союза и стали известны за рубежом (США, Италия, Польша и др.). Интерес к фантому был настолько велик, что в Москву, а потом и в Алма-Ату из Калифорнийского университета была командирована профессор Т.Мосс, учеником которой являлся ныне приехавший в университет Джон Хубахер. Т.Мосс в 1972

году посетила Казахский государственный университет им. С. Кирова и написала ряд статей в США о нашем университете и о тех проблемах, которые разрабатывались в лаборатории биофизики. Так началось изучение проблем фантома листа как фрагмента биоплазмы. В этих экспериментах принимал активное участие известный ныне профессор биофизики Афинского университета (Греция) В.Г. Адаменко. Именно в те годы совместно В.Г. Адаменко и В.М. Инюшин обнаружили эффект фантомного листа, о котором стало известно в США и, которым стал заниматься Дж. Хубахер ученик Т. Мосс, который сегодня привез несколько научных статей, посвященных проблеме фантома. На этой основе после проведения целого ряда пробных экспериментов в университетской лаборатории был проведен Международный научный семинар по проблеме фантома и биоплазменного тела человека. Аналогичный центр реабилитации тела человека был создан при университете на кафедре общей прикладной психологии КазНУ им. аль-Фараби, который является единственным научным центром в странах содружества СНГ.

На семинаре заслушали выступления

заведующего кафедрой профессора С.Т.Тулеуханова на тему «Структура и природа биологического времени», профессора В.М.Инюшина на тему «О фантоме листа как универсальной модели для изучения пятого состояния вещества биоплазмы», профессора Дж.Хубахера на тему: «Опыт визуализации фантома на различных видах растений и перспективы дальнейшего изучения этого феномена» и Дэвида Мюхсама на тему «Электромагнитные поля как ко-факторы состояния внутренней среды организма и возможности реализации использования эффекта Кирлиана для исследования плазменных процессов в живых организмах», также выступил глава делегации, член Национальной ассоциации космических исследований НАСА профессор Дмитрий Оузунов с сообщением на тему «Изучение методов эмиссии радона как предвестников землетрясений в Японии и Калифорнии». Он отметил важность исследований, проводимых у нас в РК под руководством профессора В.М. Инюшина по созданию и регистрации биофизических предвестников и получению среднесрочного и оперативного прогноза землетрясений для г. Алматы. Были проведены

научные переговоры, после которых американская сторона пожелала, чтобы наше научное сотрудничество продолжалось, проводились работы, особенно в области использования концепции биоплазмы, экспериментальной техники для изучения биоплазмы и регистрации биофизических предвестников землетрясений, продолжилось дальнейшее изучение феномена фантома листа растений. Кроме того, было высказано пожелание о продолжении работ в области реконструкции биоплазменного тела человека, которыми занимаются сотрудники кафедры биофизики и биомедицины и кафедры общей прикладной психологии Т.А. Мауль и др., что создает основу для успешной реабилитации последствий аутизма и волчанки у детей и взрослых. В работе Международного семинара «Фантом и биоплазма» приняли участие выпускники и научная молодежь: Б.Усипбек, Э.Мауль, А. Ошибаев и доложили о своих первых работах по компьютерной плазмографии и по изучению эмиссии. Также они занимаются изучением кристаллизации льда (подробнее в брошюре В.М. Инюшин, Б.А.Усипбек «Гидроплазма - экосреда и здоровье человека», г. Алматы, 2017 г.). В семинаре участвовали сотрудники кафедры биофизики и биомедицины, а также директор Института Синьцзяньского исследовательского центра казахской медицины (КНР, г.Урумчи).

В заключении делегация американских ученых познакомилась с центральной станцией биофизического сейсмического прогноза. Д. Оузунов с большим интересом был встречен в Институте ионосферы земли при академии наук РК, где им был сделан доклад, и ученые обменялись научными публикациями и данными по предвестникам землетрясений, что дает основание думать об успешном научном и практическом сотрудничестве между учеными научных учреждений Казахстана, США и Италии.

Б.А.УСИПБЕК,

*PhD докторант 1 курса
кафедры биофизики и биомедицины*

16 қараша В.Жолдасбеков атындағы Студенттер сарайында

«Сұңқар» кубогына арналған ҚазҰУ КВН чемпионатының маусымашар ойыны өтеді

Аманқос Айдар Алматылы

1998 жылы 14 қазанда Қызылорда облысы, Қазалы ауданы, Аранды ауылында дүниеге келген. № 97 Аранды ауылдық орта мектебінің түлеп Мектеп қабырғасында түрлі сайыстарға қатысып, жүлделі орындардан көрінген. Аудандық III Махамбет оқуларының III орын иегері, IV Махамбет оқуларының II орын жүлдегері, «Қазақстан филологиялық білім беруді дамытудың негізгі басымдықтары» тақырыбында үздік эссе байқауында II орынды жеңіп алған. Әйтеке бидің 370 жылдығына орай өткізілген Қазалы аудандық ақындар мүшәйрасының лауреаты. «Тәуелсіздік – тірегім» атты кең көлемдегі мүшәйраның жүлдегері. Аймақтық «Ару қала – Астана» атты ақындар мүшәйрасының бас жүлдегері. Бүгінгі таңда әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың география және табиғатты пайдалану факультетінің 3-курс студенті.

КЕРЕК ЕМЕС

Көрген кезде күлімдеп сәлем демедің
Өз-өзіңді тежеумен әрен келемін.
Мәселесін жүректің ұғып үлгердім,
Керек емес ендігі дәлелдегенің!

Керек емес мен үшін уайым жегенің,
Керек емес сертіңді дайын дегенің.
Ұмтылуда өмірім жана белеске,
Құртылуда күн өткен сайын беделің!

Керек емес құлпырып, жайнағаның,
Керек емес бағыңды байлағандығың.
Менсіз күнде қайғырып жүр деп ойлама
Сенсіз қайта жап-жарық айналам бүгін!

Керек емес мен үшін күйбектегенің,
Керек емес әр сөзді түйдектегенің.
Қателің сабақ боп үйрете берсін,
Бұл жалғанның өзіңе үйретпегенің!

Керек емес ертегі бастағандығың
Керек емес құр мақтау жастағандығың.
Неге екенін білмеймін, сендей сылқымды
Жылылыққа жарытпай тастағандығың...

Керек емес жолыңды тармақтағаның,
Керек емес сөзіңді салмақтағаның.
Мен өзінді біржола ұмытқан күні
Жүрегіме жақынын тандап табамын!

КУРАТОРЫМ ГҮЛНАР АПАЙҒА

Жаны жайсан, қарапайым жан-жақты,
Көріңгенге сыр бермейтін, салмақты.
Әп-әдемі менің Гүлнар апайым,
Көп уақытын мына бізге арнапты!

Кураторым көңіліңіз жаз болсын,
Алдыңызда қиындықтар аз болсын,
Жүректегі жылуыңыз таркамай,
Айдын болып, акку ұшып, қаз қонсын!

Жаксылықтың шұғыласын шашыңыз,
Шағылысып, бүкіл ҚазҰУ маз болсын!

Болмысы бар басқалардан ерек тым,
Марқаямын, ай-жұлдызға теңеп мың.
Орғамызда дәл осындай бейнемен,
Шаршамастан жүре бергін демекпін!

Кафедраның жайнап тұрған гүлісіз
Метеоның таусылмайтын жырысыз.
Ғажаптықты өн бойына сақтаған,
Қазақтың артық кетіп, аспаған,
Мына бізді әркез алға бастаған,
Өте жақсы куратордың бірісіз!

АРУ ІЗДЕЙМІН

Көргендер болса, сыртымнан
Онша емес енді тұр-тұлғам.
Сонда да ару іздеймін
Арын сақтауға ұмтылған.

Айтқан сөзінен таймайтын,
Болашағын көп ойлайтын.
Сүйкімді ару іздеймін
Қазақ тілінде сайрайтын.

Назары түссе өзгенің,
Төмен салатын көздерін.
Ұятты ару іздеймін,
Айтпайтын оғаш сөздерін.

Шындыққа беті бұрылған,
Өмірдің мәнін ұғынған
Ибалы ару іздеймін,
Етегі келген ұзыннан...

Азаматына батпайтын,
Қазақ қалпын сақтайтын.
Алмадай ару іздеймін,
Бес тонна бояу жақпайтын.

Қырсық болыңыз сіз мейлін,
Мен оны жіпке тізбеймін.
Үзіліп жүзі тұратын,
Иманды ару іздеймін!

Талайдың тескен көкейін,
Аруға қалай жетейін?!
Бар болсаң мына жалғанда,
Айналып қана кетейін
Мақтанып жүріп сенімен,
Өмірлік жұбым етейін...

РҮСТЕМ ЖАНАЕВҚА АРНАУ

Естелігі елімнің Рүстем ақын,
Көбісінен мерейі үстем ақын.
Өнермен асқарларды бағындырып,
Өмірмен арпалысқа түскен ақын.

Абыроймен атқарған мақтан ісі,
Тектілікпен толықсып жатқан іші.
Бүгінгі күн жырлары, жауһарлары
Бүкіл қазақ елінің мақтанышы!

Жанғожадай батырды желек қылған
Мәуелі махаббатты керек қылған.
Сыр елінің айбатты арыстаны,
Өзгелерден кастерлі бөлек тұлған!

Қайнап өткен жүректе оты жалын,
Мекен еткен Қазалы топырағын.
Қолыма алып атамның жыр жинағын,
Күнде-күнде қайталап отырамын.

Еңбекпенен бастаған бастамасын,
Өрендерге өлең боп жатталасын.
Қазақ атын тізгіндер әр пенденің,
Көкейінде мәңгілік сақталасын!

СЕЗІМ

Кезіктірдім мезгілсіз қайдан, қалай?
Кете алмады-ау жанымды ойрандамай.
«Сәлем» деген сабырлы сөзің естіп,
Сол арада тілімнің байланғаны-ай...

Жасыра алмай жүрегім толғанысын,
Махаббаттан іздейді қорғанышын.
Алғаш оны көргенде тырп ете алмай
Аяқ-қолым қозғалмай қалғаны шын.

Жұмыр басқа не келіп не кетпейді?
Бола берсін сескенер себеп мейлі.
Жанып тұрған жалынды жанарыма
Сол бір қыздың келбеті елестейді.

Сезіміме қалай мін таға аламын?
Өзім талай бұл жерді жағаладым.
Есерленген есерсоқ жүрегіме
Өмірімді айтуға жарамадым.

Баяндайын ашығын әңгіменің,
Құлыпталды жүрегім мәңгі менің.
Тұйықталды бұ жігіт бұрынғыдан,
Сүйіп қалды біреуді жан-жүрегім!

ҒАЛАМТОР ҚЫЗЫ

Сағым едің ойыма жиі алынған,
Өміріме ауыстың қиялымнан.
Жоғын алды жүрегім жүрегіңнен,
Орын алды нөмірін ұялымнан.

Whatsapp-қа кіруді білем дейсін,
Әлеуметтік желіңді түгелдейсін.
Лайктарды жөнелтіп, қабылдап ап,
Facebook пен VK-ны жібермейсін.

Бар фотоға менен де лайк кетті,
Әр лүпілім құшағын жайып кетті.
Ақығым мен жүрегім ойласып ап,
«Қайтейін» сені маған лайықты етті.

Аландатып, аспанға қаратсаң да,
Ай, күн, минут, секунд санатсаң да.
Табу қиын болмайды қалқам сені,
Отырасың инста паракшанда!

Суретті түсірген: Табиғат Гөлестебай

**От лидера студенческой профсоюзной организации до
ВИЦЕ-ПРЕЗИДЕНТА ЕАПОУ**

Недавно в Московском государственном университете имени М.В. Ломоносова состоялся юбилейный XXX съезд Евразийской ассоциации профсоюзных организаций университетов (ЕАПОУ). Его цель – укрепление дружбы и взаимовыгодное сотрудничество между университетами и их профсоюзными организациями в интересах развития образования в наших странах. В работе съезда приняли участие более 60 представителей первичных профсоюзных организаций сотрудников, студентов и объединенных профкомов 30 университетов Азербайджана, Армении, Беларуси, Казахстана, России и Приднестровской Молдавской Республики.

Представителем от имени студенческой профсоюзной организации Казахского национального университета имени аль-Фараби выступала Шугыла Бурлибаева, которая на данный момент является председателем молодежной профсоюзной организации студентов и магистрантов «Сұңқар». Более того Ш. Бурлибаева была утверждена на пост вице-президента ЕАПОУ со стороны Казахстана. Это – один из примеров того, что студенты нашего университета умеют проявлять свои лидерские качества не только в Казахстане, но и за его пределами.

- Шугыла Мейрамбековна, скажите, в чём же цель профсоюзных организаций, в данном случае именно «Сұңқара»?

- Как мы все знаем, профсоюз студентов – это некоммерческая общественная организация, которая является добровольной, самостоятельной, независимой, призванной в полной мере представлять, защищать права и интересы студентов, а также магистрантов нашего университета. Профсоюзная организация работает по проекту «Социальное партнерство» и активно сотрудничает с администрацией университета. Данный

проект был разработан по инициативе и содействию ректора Казахского национального университета имени аль-Фараби Галыма Мутанова. Наша организация каждый год оказывает помощь и поддержку социально-уязвимым студентам в виде материальной помощи. Выделяются места в общежитиях при согласовании с членами комиссии, выдаются талоны для питания, которые в последующем используются студентами в различных столовых на территории нашего студенческого городка. «Сұңқар» старается всегда устраивать различного рода мероприятия на городском уровне, где все студенты могут попробовать себя и тем самым реализовать свой потенциал, это и является первой ступенью саморазвития. Мы считаем, что студенческие годы – это самая яркая и приключенческая пора в жизни каждого человека, и поэтому

наша цель максимально способствовать этому. В итоге все члены нашей команды становятся большой и дружной семьей, и в дальнейшем, даже после окончания учебы, мы стараемся всячески поддерживать и помогать друг другу.

-Какие советы Вы можете дать нашим студентам, чтобы в будущем они могли так же преуспеть?

-Моя любимая фраза: «stay hungry, stay foolish». Учитесь, мечтайте, а главное ставьте перед собой ясные цели! Я с детства мечтала повидать множество стран, но возможностей как таковых не было. Благодаря поступлению в наш университет, я смогла воплотить эти мечты в реальность, но, как видите, для этого надо усердно и упорно работать. Я люблю свою работу и благодарю родной университет за то, что он показал мне, какой яркой может быть студенческая жизнь. За эти годы я выросла и в профессиональном плане. Моя работа раскрыла меня и показала перспективы дальнейшего развития. Я очень благодарна за то доверие, которое оказал ЕАПОУ, выбрав меня вице-президентом. Надеюсь, что наша совместная деятельность будет интересной и плодотворной.

Толғанай БАЛМУХАНОВА,
студентка 4 курса факультета географии и природопользования

В КазНУ прошло открытие соревнований по греко-римской борьбе в рамках программы IX летней Универсиады вузов РК

Тұйықсудағы тау философиясы...

Елбасының «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» мақаласында туристік бағытты дамытуды көздеген «Қазақстанның Сокралды географиясы» тұжырымдамасы ел аумағында нәтижелі жүргізіліп келеді. Мемлекет тарапынан қолдау тапқан бағдарламаны жастар да қолдайды. Күнгі кеше ғана философия және саясаттану факультеті, философия кафедрасының меңгерушісі Гүлжихан Жұмабайқызының бастамасымен Іле Алатауындағы Тұйықсу шатқалына жүргізілген саяхат Елбасы бағдарламасының жалпыхалықтық қолдауға ие болғанын көрсетеді.

Гүлжихан Нұрышева да кенінен әңгімелеп, мұндай тәлімдік саяхаттардың жастарға беретін мән-мазмұнын атап айтты.

Алматы-Медеу-Шымбұлақ-Тұйықсу қақпасы бағыттары бойынша тау жорыққа шыққан философия кафедрасының студенттері қаладан бірнеше сағаттық биікте жатқан тау шатқалдарының кереметіне сүйсініп, табиғаттың тылсым жаратылысына тамсанып қайтты. Олардың сыртқы ортада бір-бірімен қарым-қатынасын, тау жолындағы қиындықтарда топтық шешім қабылдауларын,

топтық мәдениеттің этикасы мен мәдениетін сақтауы да саяхаттың мәнін арттыра түскені анық. Тұйықсу шатқалында студенттер тауда қаза болғандар мемориалына аялдап, ары қарай Тұйықсу қақпасына бағыт бұрды. Тау жолымен биікке өрлеген сайын, күзгі қар жолы қиындық туғызса да, бірлігі жарасқан топ сапар бағытын жақсы нәтижемен орындап қайтты.

Досжан БАЛАБЕКҰЛЫ,
философия кафедрасының
1-курс PhD докторанты

ГРИПП

Грипп – это острое инфекционное респираторное заболевание вирусной природы. Вирус гриппа очень контагиозен (заразен), т.е. его попадание в организм человека в большом проценте случаев ведет к развитию заболевания.

Источником инфекции является больной человек.

Основной путь передачи – воздушно-капельный – при чихании, кашле, разговоре, даже при обычном дыхании.

Также возможна передача контактно-бытовым способом – через носовые платки, посуду, постельное белье и т.д.

Симптомы: гриппозная инфекция начинается обычно с резкого подъема температуры тела (до 38 °С – 40 °С), который сопровождается обычными симптомами интоксикации: ознобом, болями в мышцах, головной болью и чувством усталости. Выделений из носа, как правило, нет, напротив, есть выраженное чувство сухости в носу и глотке. Обычно появляется сухой, напряженный кашель, сопровождающийся болью за грудиной. При гладком течении эти симптомы сохраняются 3-5 дней, больной выздоравливает, но несколько дней сохраняется чувство выраженной усталости, особенно у пожилых больных.

Грипп опасен тем, что ослабляют защитные функции организма и могут развиваться более серьезные болезни дыхательной системы, такие как ангина, бронхит, гайморит, отит, пневмония, помимо этого вирус гриппа оказывает токсическое действие на сердечно-сосудистую систему (миокардит, перикардит), почки (пиелонефрит), нервную систему (менингит, энцефалит), поэтому необходимо серьезно подходить к лечению гриппа.

Профилактика гриппа:

Наиболее эффективной является специфическая профилактика гриппа, то есть иммунизация (вакцинация).

Согласно существующим на сегодняшний день рекомендациям, в первую очередь вакцинацию против гриппа следует проводить лицам с высоким риском заражения и последующего развития осложнений. К таковым относятся дети, лица пожилого возраста, беременные женщины, люди с различными иммунодефицитными состояниями, заболеваниями сердца, легких и почек, поражениями эндокринной и центральной нервной систем. Женщинам, планирующим беременность, специфическую профилактику гриппа с использованием вакцин лучше всего проводить до момента ее наступления либо во время 2-3 триместра. Перенесение инфекции беременной женщиной может привести к нежелательным последствиям в виде выкидыша либо возникновения пороков развития у ребенка.

Помимо указанных категорий, специфическую профилактику гриппа рекомендуется проводить и тем лицам, которые в силу особенностей своей профессии контактируют с большим количеством людей, то есть работают в сфере обслуживания (воспитатели и преподаватели, врачи и продавцы, а также другие лица, работающие в крупных коллективах).

Проведение специфической профилактики гриппа следует осуществлять осенью, за некоторое время до сезонного подъема уровня заболеваемости.

Для формирования иммунитета требуется всего одна прививка, защитный эффект от которого наступает уже через 14 дней и сохраняется в течение года.

Противогриппозная вакцинация должна быть проведена не позднее, чем за 16 дней до прогнозируемого начала эпидемии гриппа. Но и вакцинация в период эпидемии также принесет свой эффект, поскольку трудно предугадать, когда человек встретится с гриппом.

Если же заболевание наступило, несмотря на то, что вы получили прививку, то оно протекает в легкой форме и без тяжелых осложнений.

Позаботьтесь о себе заранее и берегите себя!

К.М. ХАСЕНОВА,
руководитель Управления охраны
общественного здоровья;

Н.К. ҚАЗЫБАЕВА,
гл. специалист отдела эпидемиологического
надзора по Бостандықскому району

КОГДА ВСЕ ВМЕСТЕ

21 октября 2017 года в КазНУ имени аль-Фараби прошел очередной общегородской субботник. Профессорско-преподавательский состав и студенты факультета филологии и мировых языков собрались на территории университета, чтобы навести порядок, тем самым проявив свою гражданскую позицию, патриотизм, любовь к своему городу и стране в целом.

В этот день преподаватели кафедры иностранной филологии и переводческого дела вместе со студентами и магистрантами специальностей «Иностранная филология» и «Переводческое дело» дружно и слаженно убились на участке вдоль реки Есентай, украшающей кампус нашего университета.

Из имеющейся практики ясно, что специальная бригада при их небольшой штатной численности не в состоянии справиться с уборкой всех улиц, дворов, общественных мест в полном объеме, поэтому необходимо объединиться. Чистый город – счастливый город. Субботник – это прекрасный способ подпитки корпоративного духа, сплоченности коллектива, улучшения психологического климата. Субботник создает условия для неформального общения и взаимодействия, налаживания отношений, позволяет коллегам лучше узнать друг друга. Ведь всем известно, что ничто так не объединяет людей, как совместный труд для общей пользы. Так и мы одной сплоченной командой навели

порядок, с большим удовольствием побеседовали со студентами, магистрантами и коллегами. Кроме того, для здорового образа жизни подобные физические нагрузки на свежем воздухе, а также хорошее настроение и позитивные эмоции просто незаменимы. Хотелось отметить, что солнечная погода также способствовала благоприятной атмосфере для благого дела по улучшению окружающей среды.

Сотрудники Казахского национального университета имени аль-Фараби с огромным энтузиазмом принимают участие в такого рода мероприятиях, стремясь быть примером бережного и ответственного отношения к природе для молодого поколения. Территория университета хорошеет и приукрашается благодаря труду каждого из нас. Сообща, это можно сделать очень быстро, всего один день воодушевленной работы и весь город преобразился.

А.Т. АЛИМБАЕВА,
преподаватель кафедры иностранной филологии
и переводческого дела

«ЕР ЖӘНІБЕК» КУБОГЫ - АЛМАТЫЛЫҚТАРДА!

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың спорт кешенінде қазанның 21-22 жұлдызында «Дүние жүзі қазақтары қауымдастығының» ұйымдастыруымен филология ғылымдарының докторы, әдебиет әлемінің мақтанышы, профессор Тұрсынбек Кәкішевтің 90 жылдығына орай «ER JANIBEK CUP-2017» халықаралық турнирі өтті.

2 күнге созылған дүбірлі дода қызықты да тартысты өтті. Қазақстанның түпкір-түпкірінен және Иран, Франция, Қытай, Ресей, Моңғолиядан келген 20 команда бақ сынасты. Ойын барысында «Әмір», «Байөлке», «Бірлік-Керуен» командаларының бағы мен бабы қатар шапты. Жүлде реті: I орын – «Бірлік-Керуен» (Алматы), II орын – «NFC Kazakhstan» (Павлодар), III орын – «Әмір» (Ресей, Саратов қаласы), IV орын – «Байөлке» (Моңғолия). Жеңіске жеткен бұл командаларға сый-сияпаттар беріліп, алғыс хаттармен марапатталды. Жарыстың жүлде қорындағы 2 млн теңге жеңімпаздарға табысталды. Жеңіске жеткен командаларды шын жүректен құттықтай отырып, ұйымдастырушыларға және турнирдің жоғары дәрежеде өтуіне үлес қосқан ҚазҰУ ұжымына алғыс білдіреміз!

Балғат НАУБАЙ,
филология және әлем тілдері
факультетінің оқытушысы

ҚҰРЫЛТАЙШЫ:

Әл-Фараби атындағы
Қазақ ұлттық
университетінің
ректораты

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ:

Бас редактор: **Әйгерім ӘЛІМБЕКОВА**
Тілшілер: **Жазгерке ҚАРАТАЕВА, Ақмарал АЛИЕВА**
Дизайнер – **Досжан БАЛАБЕКҰЛЫ**
Фототілші – **Марат ЖҮНІСБЕКОВ**
Корректорлар: **Гүлмира БЕКБЕРДИЕВА, Қарлыға ИБРАГИМОВА**

МЕКЕНЖАЙЫ:

050040, Алматы қ., әл-Фараби даңғылы, 71,
ректорат, II-қабат, №1104 бөлме.
Байланыс телефоны:
377-33-30, ішкі: 11-94,
тікелей: 377-31-48.
Электронды мекенжай:
kazuniver2016gazeta@gmail.com

Газет редакцияның компьютер орталығында теріліп,
беттелі. «Дәуір» ЖШС РПБК-де басылды. Алматы
қаласы, Қалдаяқов көшесі, 17

Тел: 8(727) 273-12-04

Бағасы келісім бойынша.

Таралымы 1000 дана
Тапсырыс: №3029

- Жарияланған мақаладағы автор пікірі редакцияның көзқарасын білдірмейді.
- Редакцияға түскен қолжазба қайтарылмайды, үш компьютерлік беттен асатын материалдар қабылданбайды.
- «Қазақ университетіне» жарияланған мақала көшіріліп басылса, сілтеме жасалуы міндетті.
- Жарнама мәтініне жарнама беруші жауапты.